

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

УДК 37.018.5:78(477)“19”

Тетяна Медвідь, старший викладач кафедри методики музичного виховання і диригування
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка,
вчитель-методист ЗОШ № 18 м. Стебника

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті висвітлено питання змісту музичного навчання і виховання в загальноосвітніх школах України в 70-ті роки ХХ століття.

Ключові слова: навчально-виховний процес, музична грамота, хоровий спів, слухання музики, навчальні плани та програми.

Додаток 3. Літ. 15.

Постановка проблеми. Аналізуючи стан музичної освіти в сучасній школі, можна стверджувати, що якість навчання у сфері художньо-естетичних дисциплін вимагає оновлення. Проблемі музичного навчання й виховання в загальноосвітній школі присвячено чимало змістовних публікацій, зокрема Н. Баранової, О. Гумінської, Р. Дверія, Г. Заровської, Є. Карпенка, О. Корнілової, О. Куцан, Я. Кушки, О. Лобової, Л. Масол, О. Матюшенко, М. Мороз, Н. Новикової, О. Опанасюка, В. Островського, Е. Печерської, Г. Побережної, О. Просіної, Л. Раїзової, О. Ростовського, Л. Русан, М. Сидора, Е. Тайнелі, Т. Шевкун, Н. Шубенко. Педагогічні праці, наукові статті, державні нормативні документи скеровують увагу вчителів на необхідність неперервності й наступності завдань і змісту музичної освіти у початковій та основній школі, на важливість практичної спрямованості навчально-виховного процесу, на варіативність та інтерактивність реалізації шкільної музичної освіти, на особистісний розвиток учнів і на збагачення їх емоційно-естетичного досвіду на уроках музичного мистецтва. Перед системою освіти щоразу постають нові завдання, вирішення яких неможливе без глибокого аналізу попереднього досвіду роботи та систематизації прогресивних надбань у кожній галузі і, зокрема, у сфері музичної педагогіки. Враховуючи важливість історичного підходу до проблеми загального музичного навчання і недостатню висвітленість зазначеного аспекту, розпочнемо дослідження з 70-х років ХХ століття.

Мета статті. Теоретично обґрунтувати питання змісту музичної освіти у школах України в досліджуваній період, розкрити закономірності та принципи її розвитку.

Виклад основного матеріалу. В історії розвитку освіти України 70-ті роки характеризуються скасуванням обов'язкової професійної підготовки

учнів у загальноосвітніх школах та запровадженням загальної середньої освіти. Українська республіка, перебуваючи в складі Радянського Союзу, повинна була виконувати всі рішення з'їздів комуністичної партії СРСР, постанови пленумів Центрального Комітету, а також нормативні документи уряду в галузі шкільництва. Першими приймалися постанови на Всесоюзному рівні, а наступними були ідентичні документи керівних органів союзних республік. Централізація пронизувала усі сфери діяльності, зокрема й освіту. У 1970 році ХХІV з'їзд КПРС взяв курс на забезпечення переходу молоді від обов'язкового восьмирічного навчання до загальної середньої освіти, так званої “десятирічки”. Насамперед, це вносило зміни в структуру загальноосвітньої школи: якщо раніше вивчення систематичного курсу основ наук розпочиналося у *n'ятому* класі, то нові навчальні плани та програми передбачали перенесення цього початку у *четвертий* клас. Таким чином, збільшився термін навчання в основній школі і створилися умови для відповідного перерозподілу програмного матеріалу.

Перехід до загальної середньої освіти висував і ряд досить складних організаційних проблем: виведення четвертокласників із складу початкової ланки школи, збільшення контингенту учнів у середніх класах, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, роз'яснювальна робота серед батьків тощо.

Міністерство освіти УРСР ще в кінці 60-х років багато зробило для того, щоб забезпечити педагогічну підготовку таких змін. Було затверджено нові програми, підготовлено підручники, протягом 1968/69 навчального року проводилась експериментальна перевірка у Києві та Севастополі щодо організаційно-методичних проблем школи. Це дало можливість переконатися у правильності накресленої

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

перспективи та ліквідувати окремі недоліки. Адже мова йшла не просто про включення до програми нових розділів чи тем, а про необхідність реально оцінити можливості всього навчально-виховного процесу, переосмислити доступність тих чи інших питань для учнів певного віку і, в зв'язку з цим, внести істотні зміни в методику викладання шкільних предметів.

За графіком, схваленим колегією Міністерства освіти УРСР, у 1970/71 навчальному році за новими програмами розпочали роботу всі *четверті* класи. З метою ліквідації розриву між діючими програмами для *третьох* класів і новими для *четвертих* Міністерство освіти УРСР затвердило на 1970/71 і 1971/72 роки *перехідні* навчальні плани, згідно яких відбувся перерозподіл годин, але предмет *співи і музика* вивчався, як і раніше з *першого* до *сьомого* класу один раз на тиждень (Додаток 1) [6, 10].

чинників. Передусім, це проведення науково-практичних семінарів з питань музичного навчання (як в Україні, так в інших союзних республіках й за кордоном); висвітлення проблем масової музичної освіти на сторінках наукової збірки “Музика в школі” (перший випуск був надрукований у 1972 році); швидкий розвиток у вищих навчальних закладах структури музично-педагогічних факультетів (на той час їх в Україні налічувалось 13), які готували вчителів музики і співів, проводили науково-дослідну роботу з теорії та практики музичного навчання і розпочали підготовку аспірантів з цього фаху.

Свої теоретичні та практичні здобутки в галузі шкільної музичної освіти у першій половині 70-х років висвітлювали такі українські педагоги: О. Андросова, Г. Васильєва, К. Дрозденко, З. Жофчак, В. Ковалів, Р. Любима, Г. Падалка, А. Салій, О. Раввінов, В. Уманець, Л. Хлебникова,

Додаток 1.

Навчальний план
Для середніх загальноосвітніх шкіл УРСР з українською мовою навчання

№ п/п	Назва предметів	Тижнева кількість навчальних годин на класи									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VI II	IX	X
15	Іноземна мова	-	-	-	-	3	3-2	2-3	2	2	2
16	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
17	Співи і музика	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-
18	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
19	Трудове навчання	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
20	Цивільна оборона	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Протягом перших двох років перехід *четвертих* класів на нові програми здійснювався на базі попередніх. Уроки *музики і співів* проводилися згідно програм, які було запроваджено у 1968/69 навчальних роках для 1 – 3 класів та у 1969/70 – для 4 – 7 класів. У наступному навчальному році до програм для 4 – 7 класів було внесено зміни у розділ “Слухання музики” (доповнено матеріалом з української музики). Крім того, були видані нові підручники: **Музика, 3 клас** (О. Андросова, О. Раввінов); **Музика, 7 клас** (Л. Хлебникова).

У 1972 році вийшла друком постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 20 червня та відповідно ЦК КП України і Ради Міністрів від 7 липня 1972 року “Про завершення переходу до загальної середньої освіти молоді і подальший розвиток загальноосвітньої школи”. Поступовому становленню музичної освіти на початку 70-х років сприяла низка

Ю. Юцевич. Зокрема, питання структури уроку музики та підвищення його ефективності розкривали у своїх статтях О. Андросова, О. Раввінов, В. Уманець, Л. Хлебникова та ін.

У музично-педагогічній практиці української школи в 70-ті роки склався тип уроку, який ми називаємо *комплексним*. Він органічно поєднував три компоненти: *хоровий спів, нотну грамоту і слухання музики*. Загальні педагогічні положення і принципи, на основі яких будується урок з будь-якого навчального предмету, були використані й у структурі комплексного *уроку співів*. Безумовно, специфіка дидактичного матеріалу також впливала на його побудову і характер проведення. Він вважався традиційним і довго залишався в нашій педагогічній практиці як стабільна форма викладу навчального матеріалу перевірена часом і досвідом. Треба також зазначити, що на практиці комплексний урок реалізовувався не завжди в повному обсязі. Часто це пояснювалося слабкою

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

загально-педагогічною підготовкою вчителя і його неспроможністю методично правильно подати навчальний матеріал. Здебільшого комплексний урок залишався лише схемою – його складові частини існували нарізно, без будь-якого зв'язку. А комплексність полягає в тому, що всі компоненти уроку повинні тісно переплітатися і доповнювати один одного. І хоча уроки *співів і музики* в той період визначилися як єдиний процес навчання, виховання та естетичного розвитку, проблема докорінного поліпшення музичної освіти безпосередньо була пов'язана з вивченням основ *музичної грамоти*. Перед загальноосвітньою школою постало завдання в найближчому майбутньому досягти такого рівня загальної музичної освіти, коли підліток після закінчення школи буде в змозі співати з нот мелодії та записувати їх на слух [2, 81].

Проте, саме в цьому не було досягнуто бажаних результатів. Нотна грамота, яка в той час вивчалася застарілими методами, зовсім не сприяла швидкому, а найголовніше свідомому засвоєнню музичних знань. У шкільній практиці цей компонент уроку інколи перетворювався в суху

розуміння знаків нотного письма, а й обов'язково вміння користуватися ними в процесі музичної діяльності. Незважаючи на певний доробок в галузі музичної освіти, на той час все ж бракувало конкретних методичних праць і досліджень у зазначеному напрямку. Натомість Європа ще у 60-х роках ХХ століття запропонувала світові сформовані та дієві музично-педагогічні концепції: Болгарія – “Столбіцу” Б. Тричкова; Чехія – систему розвитку інтонаційного чуття Ф. Лиссека; Австрія – систему музичного виховання К. Орфа; Угорщина – відносну систему сольмізації, науково обґрунтовану З. Кодаєм. Українські педагоги та науковці теж активно шукали шляхи створення такої системи музичної освіти, яка була б доступною та ефективною, забезпечувала б єдність теоретичних знань і практичної співочої діяльності школярів, розкривала б їх музичні здібності.

У 1973 році згідно рішення Міністерства освіти України предмет *співів і музики* отримав назву *музика* та вивчався як і раніше один раз на тиждень від *першого* до *сьомого* класу (Додаток 2) [7, 10].

Додаток 2.

Навчальний план
середніх загальноосвітніх шкіл УРСР з українською мовою навчання
на 1973/74 навчальний рік

№ п/п	Назва предметів	Кількість годин на тиждень у класах									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
15	Іноземна мова	-	-	-	-	3	3	3 – 2	2	2	2
16	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-
17	Співи і музика	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-
18	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
19	Трудове навчання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
20	Поч. військ. підготовка	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2

теорію, зовсім не пов'язану з живою музикою. Вчитель вимагав від учнів зазубрювання словесних формулювань музичних понять замість вільного визначення їх на основі музичних уявлень; формального вивчення тривалостей нот: скільки триває ціла або половинна нота, крапка біля ноти, – тобто знання математики без відчуття ритмічної структури тривалості; написання інтервалів від заданого звуку без слухання і відтворення їх голосом тощо. Наведені приклади ілюструють неправильне розуміння завдань, що стояли перед учителем. Як і музична грамота в цілому, нотна грамота повинна допомогти дітям осмислити те, що вони співають та слухають на уроці музики. Це не тільки

У цьому ж році була проведена республіканська науково-практична конференція з питань впровадження кабінетної системи в школах. В нормативних документах йшла мова про те, що для проведення уроків музики в школі потрібно створити відповідні умови. Уроки повинні проводитись у спеціальному, певним чином обладнаному кабінеті. У ньому має бути музичний інструмент (бажано фортепіано); програвач з набором платівок для слухання музики та вивчення пісень; дошка звичайна з накресленим нотним станом і дошка магнітна з металевією основою; бібліотека необхідної літератури; навчальні музичні таблиці; роздатковий матеріал; епідіаскоп та фільмоскоп для демонстрації слайдів

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

на музичну тематику [11, 6]. Досягнення системи освіти було закріплено в **“Основах законодавства СРСР і союзних республік про народну освіту”**, прийнятих у 1973 році.

Розпочинаючи з другої половини 70-х років відбувається процес деякої модернізації освіти. На розвиток музично-педагогічної думки у цей період суттєво вплинули дослідження таких українських педагогів: М. Батицького, Л. Безбородової, А. Білогубки, А. Болгарського, Г. Голика, З. Квасниці, С. Козлової, М. Маліборського, В. Уманець. Питання масового музичного навчання в загальноосвітній школі висвітлювали у своїх працях А. Верещагіна, З. Жофчак, В. Лужний, Л. Хлебникова. Авторами підручників з музики були як українські, так і російські педагоги. Зокрема, навчальний посібник для учнів *першого* класу підготували В. Їжак, В. Крушельницький, В. Лужний. Експериментальні підручники для учнів *другого* і *третього* класу запропонувала О. Андросова. Підручник для учнів *сьомого* класу був створений Л. Хлебниковою. Всі інші були укладені російськими авторами.

Серед нововведень, спрямованих на підвищення рівня шкільної музичної освіти у другій половині 70-х років, слід перш за все назвати **релятивну систему сольмізації**. У Радянському Союзі ця система стала поширюватися після VI конференції Міжнародної асоціації музичного виховання (ISME), яка відбулася в Будапешті влітку 1964 року і всьому світові продемонструвала успіхи музичної педагогіки Угорщини. Ці успіхи були пов'язані із концепцією, розробленою угорським композитором, педагогом, фольклористом Золтаном Кодаєм.

Науково-дослідний інститут художньої освіти Академії Педагогічних Наук СРСР у 1970 році в Москві провів Всесоюзну конференцію, присвячену цій темі. Її метою була розробка єдиних принципів, методів і прийомів, покладених в основу розвитку музичного слуху за релятивним методом сольмізації.

У цьому ж році була проведена експериментальна робота в Кіровограді з підготовчою групою дітей (вік 6 років) при загальноосвітній школі. Про позитивні результати експерименту Г. Васильєва пише у статті “З досвіду розвитку музичного слуху дітей за релятивною системою на початковому етапі навчання”, відзначивши, що в учнів відбулися значні зрушення в розвитку музичних здібностей, які проявилися в покращенні якості інтонування, у вільному оперуванні елементарними звуковисотними та ритмічними особливостями музичної мови [2, 82].

Серед науково-дослідних робіт, що

висвітлювали питання релятивної системи сольмізації у цей період в Україні слід назвати праці Г. Васильєвої, А. Верещагіної, З. Жофчака, В. Коваліва, Л. Хлебникової. Їх методичні поради й на сьогоднішній день залишаються актуальними, оскільки допомагають у вирішенні багатьох проблемних питань в галузі музичного навчання в загальноосвітній школі.

У 1977 році вперше офіційно було впроваджено застосування релятивного методу сольмізації у навчальні програми із музики. У пояснювальній записці було вказано, що протягом останніх років все більше вчителів використовують в роботі ефективний засіб музичного навчання – метод відносної сольмізації, який отримав визнання серед провідних методистів та педагогів всього світу [12, 5].

У цьому ж році Міністерство освіти УРСР видало наказ про відкриття підготовчих класів у загальноосвітніх школах та про організацію роботи в них. У той час значна частина дітей шестилітнього віку залишалась поза впливом дошкільних закладів, оскільки виховувалась вдома. Щоб забезпечити таким дітям можливість здобути однакову підготовку до школи, передбачалося створення підготовчих класів у всіх типах загальноосвітніх шкіл, де учні повинні були навчатися за спеціальними планами і програмами (*Додаток 3*) [8, 15].

Одним з позитивних моментів, зазначених у навчальному плані для підготовчих класів, було вивчення предмету **музика** разом із **співаними** та **ритмікою** тричі на тиждень. Заняття тривали 45 хвилин.

З метою організації навчання дітей шестилітнього віку наказом передбачалося створення необхідної навчально-матеріальної бази для підготовчих класів, а саме: виділити кращі кімнати для навчання і відпочинку з належними санітарно-гігієнічними умовами; обладнати їх меблями, які відповідали б стандартам, розрахованим для підготовчих груп дитячих садків; забезпечити учнів необхідними навчальними посібниками та наочним приладдям і призначити для роботи в таких класах кращих учителів з відповідною педагогічною освітою [8, 12 – 13].

У цей період було видано ще кілька постанов та інструктивно-методичних матеріалів, які були присвячені діяльності загальноосвітньої школи. Зокрема, постанова уряду **“Про дальше вдосконалення навчання та виховання учнів загальноосвітніх шкіл та підготовку їх до праці”** (1977); постанова колегій Міністерства освіти та Міністерства культури УРСР **“Про**

РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ У 70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ

Додаток 3.

Навчальний план підготовчих класів загальноосвітніх шкіл Української РСР на 1977/78 навчальний рік

№ п/п	Види занять	Кількість годин з 45 хв. розрахунку	
		на тиждень	на рік
1.	Рідна мова (навчання грамоти, розвиток мовлення)	4	136
2.	Підготовка до вивчення математики	3	102
3.	Ознайомлення з навколишнім середовищем		
4.	Фізкультура, рухливі ігри	4	136
5.	Малювання, ліплення, аплікації	5	170
6.	Конструювання	3	102
7.	Музика, співи, ритміка	2	68
		3	102

дальше поліпшення естетичного виховання в загальноосвітніх школах” (1978), в яких зазначалося, що в роботі щодо естетичного виховання підростаючого покоління ще багато не вирішених питань. Зокрема, уроки багатьох вчителів слабо сприяють формуванню в учнів естетичних смаків та ідеалів, емоційної чутливості до природи і мистецтва; в багатьох школах, особливо сільських, на низькому рівні ведеться викладання *музики* та *образотворчого мистецтва*. Було вказано, що важливою причиною серйозних недоліків є недостатня забезпеченість шкіл кваліфікованими кадрами.

Так, з 7,5 тисяч вчителів музики понад 20% не мали вищої та середньої спеціальної освіти. Таким чином, ця постанова вказувала на незадовільне виконання попередньої (від 9 червня 1976 року “Про стан і заходи поліпшення естетичного виховання учнівської молоді”), тому спільна колегія Міністерства освіти та Міністерства культури України опублікувала “Заходи по дальшому поліпшенню естетичного виховання учнівської молоді на 1978 – 1982 рр.”, а саме:

- удосконалити естетичне виховання засобами музичного та образотворчого мистецтва;
- переглянути програми з обох предметів і створити посібники на допомогу вчителів музики та образотворчого мистецтва;
- здійснити поступову передачу уроків музики у початкових класах фахівцям з відповідної освіти;
- вивчати досвід роботи вчителів музики та популяризувати його шляхом публікації в педагогічній пресі, виступів на радіо і телебаченні [9, 16 – 17].

Висновки. Теоретичний аналіз педагогічного надбання минулого дає можливість прослідкувати, які прогресивні ідеї, засоби та методи музичного навчання школярів витримали випробування часом і виокремити ті напрямки розвитку загальної музичної освіти, за якими вона розвиватиметься в майбутньому, а ґрунтовне вивчення історико-методологічних проблем у сфері музично-естетичних дисциплін відкриє перспективу для подальшого наукового пошуку.

1. Андросова О. Підвищення ефективності уроку співів // Початкова школа. – 1972. – №4. – С. 49 – 56.

2. Васильєва Г. З досвіду розвитку музичного слуху дітей за релятивною системою на початковому етапі навчання // Музика в школі. – 1972. – №1. – С. 81 – 93.

3. Верещагіна А. Сучасні вимоги до уроку музики в загальноосвітній школі // Музика в школі. – 1979. – № 5. – С. 11 – 15.

4. Верещагіна А., Жофчак З. Методика викладання музики у I класі: Посібник для вчителів музики загальноосвітніх шкіл. – К.: Музична Україна, 1977. – 49 с.

5. Жофчак З. З досвіду викладання музики у початкових класах загальноосвітньої школи методом ладової сольмізації // Музика в школі. – 1976. – № 3. – С. 48 – 64.

6. Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – К.: Радянська школа, 1970. – № 7 – 8. – Квітень. – 32 с.

7. Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – К.: Радянська школа, 1973. – № 2. – Січень. – 32 с.

8. Збірник наказів та інструкцій Міністерства

ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

освіти Української РСР. – К.: Радянська школа, 1977. – № 16. – Серпень. – 32 с.

9. Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – К.: Радянська школа, 1978. – № 22. – Листопад. – 32 с.

10. Лужний В. Музична грамота в школі. – Київ: Музична Україна, 1977. – 118 с.

11. Программы восьмилетней школы. Музыка, 4 – 7 кл. – К.: Радянська школа, 1974. – 39 с.

12. Программы средней общеобразовательной

школы. Музыка, 1 – 3 кл. / Ред. А. Верещагина, Л. Плюта. – К.: Радянська школа, 1977. – 20 с.

13. Уманець В. Урок музики, його структура і зміст // Музика в школі: Збірка статей. – Вип. 2. – К.: Музична Україна, 1974. – С. 17 – 23.

14. Хлебникова Л. Методика викладання музики у 7 кл. – Київ: Музична Україна, 1974. – 80 с.

15. Хлебникова Л. Уроки музики в 1 – 3 класах // Початкова школа. – 1970. – № 7. – С. 76 – 84.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2011

УДК 377:147.167.7

Оксана Сергєєва, викладач кафедри перекладу Хмельницького національного університету

ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті аналізуються питання концептуального змісту вищої професійної підготовки майбутніх перекладачів у Великій Британії. Автор досліджує наукові підходи, що існують у перекладознавстві, виділяє їхні переваги і недоліки, робить висновки про ефективність перекладацьких концепцій під час навчання.

Ключові слова: професійна підготовка перекладачів, норми перекладу, концепції перекладу, перекладознавство, лінгвістичні норми, перекладацькі трансформації.

Літ. 9.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Професійна підготовка майбутніх фахівців є складним і багатограним процесом. Його успішність та ефективність залежать від органічного поєднання загальних та вузько професійних аспектів навчального процесу. Головним питанням організації вищої професійної підготовки майбутніх фахівців, у тому числі й перекладачів, є відповідність змісту освіти вимогам суспільства, передовим науковим концепціям, новітнім педагогічним принципам.

Зміст української вищої професійної підготовки перекладачів базується на основних принципах перекладознавства другої половини ХХ-го століття. В його основу покладено розробки та дослідження відомих радянських науковців. Проте, незважаючи на існування національної школи перекладу, внесок останньої у розвиток українського перекладознавства ще не відповідає вимогам професійної освіти.

Для вирішення даної проблеми, поруч з активізацією вітчизняних досліджень у галузі перекладознавства, необхідно здійснити детальний аналіз аналогічних освітніх систем західних країн, зокрема Великої Британії, щоб збагатити українську науку і поліпшити якість процесу підготовки майбутніх перекладачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. До питання аналізу змісту професійної

підготовки майбутніх перекладачів у зарубіжних країнах зверталось багато науковців. Найбільша увага приділялася дослідженню перекладознавства як навчальної дисципліни в країнах Західної Європи та США. Зокрема зміст навчання майбутніх перекладачів у Великій Британії став предметом досліджень таких українських та зарубіжних учених, як: М. Алексєєва, П. Бєха, Л. Венугі, Ю. Еткінда, В. Карабана, В. Комісарова, І. Корунця, Ю. Левіна, Ю. Покальчука, В. Радчука, В. Россельса, П. Торопа, А. Федорова, М. Фрідберга, О. Чередниченка, Г. Чернова, В. Шора та інших.

Проте всі ці дослідження не повною мірою аналізують зміст навчання і не визначають недоліків системи професійної освіти перекладачів у Великій Британії.

Формулювання цілей статті. Основною метою статті є аналіз змісту професійного навчання майбутніх перекладачів у вищих навчальних закладах Великої Британії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історія перекладу, як виду діяльності людини, доводить величезне значення таких понять, як: точність, коректність, оформленість. Відповідно до розуміння перекладу як явища, ці поняття трактуються по-різному. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень протягом останніх 50 років, переклад як навчальна дисципліна не став гомогенним, і нині відсутня узгодженість щодо визначення основних концепцій. Різні підходи